

I Z V E S T A J

SA EKSPEDICIJE KAVKAZ - ELBRUS 2007-08-05

1. dan Subota 14.07.2007.

Cetvoro planinara clanova PSD "Javorak" iz Paracina je autobusom u 03,40 krenulo u avanturu osvajanja najviseg vrha Evrope Elbrusa 5642 mnv. Grupu su cinili Bradasevic Branka, Bujic Djurdjica, Brankovic Ljubisa i Gunjevic Dragisa. Zajedno sa jos 30 planinara iz Srbije sa kojim smo se nasli na beogradskom aerodormu "Nikola Tesla" uputili smo se letom u 11,35 za Moskvu. U Moskvu smo sleteli oko 16,30 po lokalnom vremenu koje ide 2 sata napred u odnosu na nas. Posle dvocasovnog zadržavanja na pasoskoj kontroli smestamo se u autobus sa lezajevima. Niko nije ocekivao da nece biti lezajeva za sve a kako nije bilo rasporeda unapred lezajeve su ugrabili najbrzi. Nas cetvoro smo ostali u sedistima s tim sto su Branka i Djurdja par sati odspavale na mesto bosanaca. Bilo je teskobno u sedistima.

2. dan Nedelja 15.07.2007.

Putovalo se ka Naljckiku, glavnom gradu Balkarsko-Kabardinske republike, celu noc i dan uz zaustavljanje za obedovanje i preke potrebe. Posle skoro 30 sati voznje stigli smo pred ponoc u Naljckik i odseli u hotelu "Rossija" u dvokrevetnim sobama. Iako je bilo kasno poslužena nam je vecera a zatim smo se okupali i pospavali.

3 dan Ponedeljak 16.07.2007.

Budjenje, dorucak, slobodno jutro za promenu novca, kupovinu namirnica i odlazak do pijace. Po dogovoru pakujemo se u manji autobus ali komforniji kojim se prebacujemo na platformi u Verhnom Baksanu. U medju vremenu u Tirniauzu se zaustavljamo da bi vodja ekspedicije prijavio istu u stanicu milicije. Malo ispred platforme prelazimo u kamione, kamaze i gazove, jer jedino njih moze da podigne platforma. pocinje i kisa. Prolazimo platformu i ubrzo nailazimo na pogranicnu stanicu. Gubimo puno vremena zbog legitimisanja a Lazar Popara, posto mi, sa jos nekima mora da se vrati u Tirniauz zbog nekih problema oko dokumentacije. 12 km posle granicne stanice, ludom voznjom kamiondzije, stizemo u dolinu Ullu Tau na 2350 mnv u istoimeni alpinisticki kamp. Kasno je, dobijamo sobe (mi cetvorokrevetnu). Kampom rukovodi sedamdesettrogodisnji veteran sporta Rusije Jurij Ivanovic Porohnjov, legenda alpinizma u Rusiji. Dobili smo i veceru iako je bilo malo kasno.

4. dan Utorak 17.07.2007.

Posle dorucka smo imali upoznavanje sa nacelnikom kampa koji nam je pozeleo dobrodoslicu, lepo vreme i uspesan uspon. Alpinisticki kamp radi dva meseca godisnje, juli i avgust, i za to vreme kroz nju prodje izmedju 800 - 1000 ljudi. Sluzi za aklimatizacione uspone pred uspon na Elbrus a i u svojoj blizini ima vrhove Ullu Tau i Ceget Cau Cen zanimljive za alpiniste.

Ima zanimljiv javni WC, kupatilo gde je kupanje organizovano po kategorijama prisutnih, kuhinju i trpezariju sa jelima tog podruca.

Zbog nabavke opreme jedna grupa je sa Poparom isla u Ceget i Azau. Tu smo bili i Ljube i ja. Branka i Djurdja su se tog dana pele na neke vrhove u blizini na 3000 mnv. Nismo kupili gorionik koji nam je trebao jer ih je u dve radnje bilo vrlo malo a nas dosta pa su samo najbrzi uspeali da ih nabave. Cene su od 700 do 3.200 rubalja. Vratili smo se u kamp posle 16,00 i spremali stvari za sutrasnji aklimatizacioni uspon.

5. dan Sreda 18.07.2007.

Krenulo se posle dorucka. Zbog nevremena koje je, kako kazu, vladalo proteklih nekoliko dana planirani uspon na vrhove Cot Cata je otkazan. Krenuli smo na aklimatizaciono nocenje na visini od oko 3.000 mnv. Vodio nas je vodici po imenu Volodja iz Odese. Popara je isao u Naljck da saceka grupu od 4 planinara koja nam se trebala prikljuciti. Krenulo se uz tok Bele reke koja protice pored kampa, po kamenitom terenu uz lagani uspon. Posle prelaska reke nailazi se na jedan strmiji uspon kojim se izlazi na greben. Dalje se grebenom hoda stalno podizuci visinu da bi na kraju usledio jos jedan strmi uspon kojim smo izašli na mesto zvano Cegetske nocevke. Branka je skoro svo vreme bila na zacelju kolone pa smo komunikaciju odrzavali voki-tokijem, dar naseg prijatelja Sase. Na tom mestu smo podigli satore, smestili se a popodne oko 16,00 krenuli na hodanje po ledu uz pomoc dereza. Uz put se na jednoj ledenoj ploci vezbalo penjanje uz pomoc dva cepina. Vratili smo se u satore oko 19,30. Imali smo tu kontrolu dokumenata od strane granicara posto je tu u blizini granica sa Gruzijom. U satoru kod Branke i Djurdje je tu noc prespavala Zeljka iz Zrenjanina, jer je njihov sator ostao u Naljcku.

6. dan Cetvrtak 19.07.2007.

Posle ustajanja i dorucka smo spakovali satore i spustili se u Ullu Tau, nas kamp negde oko 13,00. Neki su ostali da i ovaj dan i noc provedu na visini od 3.000. Po dolasku u kamp smo se prvi put okupali tu. U tom kampu su se nalazili i neki ruski bokseri, zatim deca sa uciteljicama, verovatno skola u prirodi i naravno drugi planinari koji su spavali ili u sobama kao mi ili u satorima. U kampu je postojalo i nekoliko prodavnica gde se mogla nabaviti hrana, voce i povrce. Popara se jos nije vratio iz Naljcka tako da smo samo pretpostavljali sta se desava.

7. dan Petak 20.07.2007.

Po planu su bile slobodne aktivnosti i priprema za sutrasnji polazak na Elbrus. Do rucka se i druga grupa spustila sa aklimatizacionog uspona. Mi smo se podelili. Djurdja, Ljube i ja smo putem otisli u setnju do par kilometara udaljenog drugog kampa Adir Su. Branka se sa nekim zrenjanincima pela po okolnim vrhovima i visim od 3.000 mnv.

Uvecer se vratio Popara iz Naljčika i doveo još četvoricu planinara, trojica iz Novog Pazara od kojih je jedan ispeo Everest i jedan iz Beograda koji je odustao na oko 8.000 na Everestu.

Dobili smo cepine, jedan armaflex, klinove za led za satore i spremili stvari za sutrasnji pocetak uspona na Elbrus.

Po podne je bilo i sportskih nadmetanja u odbojci i fudbalu, medjdrzavnih. Mi protiv rusa.

8. dan Subota 21.07.2007.

Posle dorucka smo se potovarili u kamione i krenuli put Azaua, mesta odakle krecu zicare. Uz put smo svratili u prodavnicu alpinisticke opreme gde je Djurdja kupila dereze. Stigli smo u Azau, rucali i usli u dve grupe u prvu zicaru koja nas je sa 2350 mnv podigla na 3000. Zatim smo presli u drugu koja nas je izvukla na 3500 mnv. Po planu je trebalo da put nastavimo opet zicarom, ovog puta jednosedeznicom koja je trebala da nas izvuče na 3850 mnv ali je ona bila u remontu. Tako smo tu visinsku razliku savladali pesice sa teskim rancevima na ledjima. Neki su iznajmili konje i magarce da im opremu izvuku gore po ceni od 50 dolara po zivotinji. Vec tu smo se podelili u nekoliko grupa.

Mi smo prateci ljude ispred nas izašli na 4000 mnv i tu podigli satore, u kamenjaru. Bilo je malo pod nagibom pa nije bas bilo lako spavati. Neki su u istom kamenjaru bili iznad nas, neki ispod a jedna grupa je bas ostala na 3850 mnv kod kontejnera za spavanje. Skuvali smo supu, vecerali i otisli na spavanje. Pocetkom noci je padala kisa koja se pretvorila u sneg.

9 dan Nedelja 22.07.2007.

Posle dorucka smo izvršili aklimatizacioni uspon do "Prijut 11" na 4200 mnv. Tu je nekad bio planinarski dom pa je izgoreo a ispod njega je izgradjen u novije vreme drugi, manji u kojem borave grupe po najavi. Tu smo osmatrali mesto za satore jer je sutra trebalo seliti satore na tu visinu. Vratili smo se na mesto gde su nam bili satori, rucali, popodne proveli u odmaranju, uvecer palili vatru od greda koje su se tu nalazile. Vreme svaki dan isto. Danju suncano i toplo ali se predvece vreme menjalo. Spustali su se oblaci, padao povremeno sneg, bilo je i grmljavine, da bi se oko ponoci opet razvedrilo.

10. dan Ponedeljak 23.07.2007.

Ustali smo u 06,00 i posle dorucka oko raspakovali satore i sa svom opremom krenuli oko 07,30 ka "Prijutu 11" na 4200 mnv gde smo trebali podici novi logor. Nas četvoro, Rade iz Vrsca i Vlada iz Indjije smo se smestili u ostacima izgorelog doma dok se vecina drugih smestila sa druge stane snezne staze u kamenjaru. Po prvi put smo imali ravno tlo na kom smo spavali. Uspon do "Prijuta11" nije bio ni malo lak iako je bila mala visinska razlika. Teski rancevi i strm uspon su cinili teskoce. Ipak smo mi to relativno lako podneli jer smo bili dobro pripremljeni. Tu smo resili da malo promenimo plan. Po planu je bilo da sutra premestimo satore na 4450 mnv i sa te visine penjemo Elbrus.

Mi smo se dogovorili da odavde ne mrdamo. samo je bilo pitanje da li da penjemo veceras ili ne. Ako penjemo veceras trebalo se odmoriti dobro i oko 01,00 krenuti na uspon.

Druga varijanta je bila da danas izvrsimo aklimatizacioni uspon do 4800 mnv a sutra odmaramo ceo dan i uvecer na uspon. Tako smo i uradili. Otili smo na aklimatizacioni uspon, Djurdja, Ljube i ja do 4700 a Branka i dalje do 4800 mnv. Za taj uspon nam je trebalo dva ipo do tri sata. Vratili smo se u satore vecerali i otisli na spavanje. Prva noc da je vecina od nas spavala dobro pod satorom. Na to je uticalo ravno tlo ispod nas ali i dobra aklimatizacija. Opet je kao i prethodnih noci bilo oblaka i snega sa jacim vetrom.

11. dan Utorak 24.07.2007.

Dan nam je protekao u pripremama za nocasnji uspon kao i u dogovorima kako ga izvesti. Svi smo se slozili da je ovaj deo staze koji smo prošli prethodnog dana do 4800 mnv izuzetno strm i naporan i da ce nam oduzeti dosta snage.

Na stazi postoje ratraci (tabaci snega) koji prevoze planinare i opremu do visine od 4650 mnv. Za nocnu voznju posebno su skupi, 200 eura za voznju 10 ljudi maksimalno. Mi smo se dogovorili sa grupom koja je spavala u kamenjaru preko puta nas da uzmemo jedan koji ce nas iz dva puta izvuci gore. Oni su bili u prvoj grupi a mi u drugoj.

Trebalo je prokuvati i spremi vodu za nocas. Taj posao je odradila Branka. Ostatak dana smo proveli u odmoru, pogotovu popodne tako da je uvecer bilo tesko zaspati. A i sve nas je pomalo treslo uzbudjenje od predstojećeg uspona. Tu noc mislim da smo svi vrlo malo spavali.

12. dan Sreda 25.07.2007.

Ustali smo oko pola tri. Ratrak je vec bio tu tako da smo morali zuriti. Napolju je bilo vrlo hladno pa smo se dobro obukli, ceone lampe upaljene i onako pospani usli u ratrak koji nas je posle 15 minuta voznje izvukao na 4650 mnv. Tu je bio pocetak uspona za tu noc. Mnogo planinara je izabralo bas ovu noc za uspon. Usput je ratrak preticao one koji su isli pesice. Mi smo se formirali u kolonu na cijem je celu bio Rade iz Vrsca i diktirao lagani tempo. Laganim korakom, stopu po stopu smo poceli da penjemo po zaledjenoj stazi. Kada se kreces i nije tako hladno mada vetar koji duva pokusava da udje ispod odece. Obisli smo Stene Pastuhova koje su na 4800 mnv, napravili pauzu pa zatim krenuli dalje.

Posle nekih pedesetak do sto metara visine Djurdja je prva primetila da mi sa derezom nesto nije u redu. Seo sam, proverio i video da je pukla sina koja spaja prednji i zadnji deo dereze. Bilo je vrlo rizicno nastaviti samo sa jednom derezom penjanje po zaledjenoj stazi.

Doveo bih sebe u opasnost a time i celu ekipu u neprijatnu situaciju. Zato sam bez razmisljanja doneo odluku da se vratim. Povadio sam iz dzepova svo suvo grozdje, bonzite i ostalo sto mi je trebalo poslužiti kao okrepljenje i dao ostalima. Pozeleo sam im sreću na usponu i tu smo se rastali. Moj silazak je bio delom do 4650 mnv tezak. Imao sam i jedno proklizavanje ali sam se uz pomoc cepina zadržao tako da je sve prošlo bez posledica. Od 4650 mnv je sneg vec bio razledjen od ratraka tako da nisam imao problema i brzo stigao do satora. Legao sam odmah i zaspao.

Kasnije sam stalno osmatrao stazom kojom su se kretali planinari u silazku sa vrha iscekujuci ih. Nisma uspeo da uspostavim vezu sa Brankom putem vokitokija tako da nisam znao kako prolaze. Spremio sam vrelu vodu za supu tako da kada su stigli nisu mnogo cekali na rucak. Prvi je stigao Ljube izmorenim korakom tako da sam mu posao u susret da ga malo rasteretim ranca i opreme. Zatim su stigle i Branka i Djurdja.

Po njihovim recima uspon je bio strasno naporan i iziskuje neverovatnu izdržljivost. To je nesto najteze sto su do sada peli. Uz to je bilo i strahovito hladno da su malte ne bili prihvatili cinjenicu da ce po povratku imati problema sa promrzlinama. Trebalo je prilicno snage, upornosti i biti mnogo, mnogo psiholoski jak da bi se uspon uspesno izvrsio.

Zato svaka pohvala, cestitka i priznanje Branki, Djurdji i Ljubetu na ostvarenom uspehu. Trebalo ih je samo videti kako silaze i znati da su potrosili svu svoju snagu u ovom danu. A imali su je puno.

Ostatak dana je protekao u pricama sa staze i dogodovstinama. Bilo je lepo slusati kako ti ljudi pricaju o tome. Verujem da su te noci svi spavali tvrdim snom. Medjutim u toku noci se toliko razduvao vetar da smo imali utisak da bi odneo satore da mi nismo bili u njima.

13. dan Cetvrtak 26.07.2007.

Po planu je ovo bio rezervni dan i trebalo ga je provesti na planini. Medjutim, vecina nas je resila da spakuje satore i krene nazad u civilizaciju. Kao da je svima bilo dosta planine i ove divljine. Sreca nasa sto smo vodu koristili od otopljenih lednika pa je samo prokuvavali. Nismo morali topiti sneg za sta bi gubili puno vremena.

Spakovali smo satore, ranceve i krenuli nanize. Uz pomoc iste dve zicare smo se spustili u Azau i tamo rucali. U prvi mah smomislili da negde podignemo satore i prespavamo ali je bilo pitanje da li to smemo van kampa da uradimo. Vecina je nasla smestaj tu u Azau. Mi nismo imali te sreće pa smo Ljube i ja sisli 3 km nize u Tereskol i tu uz pomoc dve ruskinje nasli prilicno dobar smestaj. Vratili smo se po ostale i svi zajedno sa Radetom, Vladom i Brankom kombijem otisli u Tereskol.

Posle nekoliko noci pod satorom spavanje u krevetu je doslo kao Bozji dar. Uz to i tus. Tu u restoranu radi ruskinja koja je u Nemackoj radila u srpskoj kafani tako da nam je sporazumevanje bilo olaksano jer je ona govorila srpski. Dogovorili smo se i oko dorucka za sutra. Uvecer smo prosetali pa sedeli u tom restoranu. Spavanje je bilo najlepse.

14. dan Petak 27.07.2007.

Popara je trebao doci po nas oko 12,00. Doruckovali smo po bagatelnoj ceni. Iskupovali neke sitnice, suvenire i negde oko 13,00 ili 13,30 se utovarili u kamion koji nas je prevezao u Ullu Tau. Uz put smo stali da vidimo spomenike prvim osvajacima Elbrusa, jedan je balkarac a drugi kabardinac koji sa dve strane puta gledaju jedan prema drugom. Dolaskom u Ullu Tau smo ponovo svi na okupu. Proslava uspesnog uspona.

Od 34 koji su posli na uspon 28 ih je izaslo na vrh. Dodeljene su diplome svima a osvajacima i alpinisticke knjizice ruske federacije i znacka alpinista Rusije. To su podelili nacelnik kampa i sef spasilacke sluzbe.

15. dan Subota 28.07.2007.

Opet je doslo do promene plana, ovog puta na bolje.

Trebalo je otici u Pjatigorsk i obici spomen podrucje Ljermontova i vratiti se nazad u Ullu Tau. Medjutim, Lazar Popara je promenio plan i nismo se vracali u Ullu Tau vec u Naljck gde je bilo planirano spavanje. Tako da je to bio nas oprostaj sa Ullu Tauom i ljudima koji su se trudili oko nas pocev od nacelnika do kuvarica.

Sam obilazak spomen podrucja u Pjatigorsku nije dugo trajao. Tu se na mestu pogibije pesnika Ljermontova u nekom glupom dvoboju nalazi spomenik i karakteristican je jer sve svadbe iz Pjatigorskog dolaze tu da poloze cvece i mladenci se slikaju za pocetak novog zivota. To je obicaj. Tu se mogu kupiti i suveniri, slike.

Po obilasku toga krenuli smo ka Naljcku i hotelu "Rossija" gde smo nocili. Neki su vece proveli u restoranima na jezeru a nas nekoliko u obilasku grada.

16. dan Nedelja 29.07.2007.

Ujutru smo imali vremena otici do pijace. Oko 09,30 je stigao autobus, daleko konforniji od onog kojim smo stigli u Naljck. imao je vise lezajeva mada opet ne za sve. Ljube i ja smo se dokopali kreveta i nismo napustali sem na pauzama. Put je trajao krace nego u dolasku, neka 24 sata uz pauze za obedovanje.

17. dan Ponedeljak 30.07.2007.

U Moskvu smo stigli oko podneva, Docekala nas je informacija da ne nocimo u hotelu vec u autobusima ali u lezajevima.

Metroom smo otisli do Crvenog trga koji je bio glavni cilj obilaska. Rasturili smo se i svako je sa svojim drustvom obilazio. Oko 22,00 smo se skupili i metroom se vratili na mesto gde su bili autobusi., Ismailovo. Vecina je nocila u drugom autobusu koji nas ujutru vozi do aerodroma a manja grupa u autobusu kojim smo dosli iz Naljčika.

18. dan Utorak 31.07.2007.

Na aerodrom smo stigli oko 06,30. Cekiranje karata, pakovanje prtljaga. poletanje u 09,35 po lokalnom vremenu. Dolazak u Beograd u 10,25 po nasem vremenu. uzimanje prtljaga, pozdravljanje sa ostalima i odlazak na bus stanicu. Iz Beograda krecemo u 15,00 da bi u paracin stigli u 17,20. Docekali su nas Goca, Ivana, sale, Boza i Mare. Pale su i prve izjave za stampu. Zatim druženje u "Galeriji"

U ekspediciji ucestvovalo 38 planinara iz 13 drustava iz Beograda, Sombora, Novog Sada, Paracina, Indjije, Uzica, Vrsca, Banja Luke i Novog Pazara.

Od toga je bilo 11 zena i 27 muskaraca.

Na vrh se popelo 28 planinara

IZVESTAJ SASTAVIO

Gunjevic Dragisa